

Posamezne številke.
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 1.50

TASOR* izhaja vsak dan, razve
undaje in praznikov, ob 18 ur
datum naslednjega dne ter star
množico po pošti D 12.50, za in
skupaj D 20.50, dostavljen na do
D 14.—, na izkaznice D 12.50
osnovati po dogovoru.

Navode za pripravo "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

P. n.

Knjižnica liceja

Ljubljana

Posamezne številke v gotovini.

BOR

Posamezne številke.
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 1.50

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar
bora, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritožbo, davna. Tele
fon št. 24. — SHS poštomatkovni
številka Mar. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. Rekopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, torek 22. januarja 1924.

Številka: 18.

Red in javna varnost. Pred sklicanjem narodne skupščine.

Maribor, 21. januarja.

Vzdržati red in javno varnost je ena najpomembnejših nalog države. Pred vojno so na ozemlju naše sedanje države vladale prilično urejene razmere, če izvajamo najjužnejše dele, ki so se pravkar otresli azijske uprave. Vojna pa je globoko razrovala in razmajala vse, kar je bilo dotlej ustaljenega, od čisto primitivnih gospodarskih potreb do najfinjših, abstraktnih pojmov o etiki, družbi, pravu itd. Zlasti je trpela javna varnost. Na Hrvaškem, v Slavoniji in Dalmaciji se je razvil takozvan zeleni kader, v katerega so se zatekali vojaški ubežniki iz najrazličnejših vzrokov: bili so v njem idealistično navdihljeni nasprotniki habsburškega režima, komunistični revolucionarji, pa tudi kriminalni tipji najslabšega kalibra. Na ozemlju bivše Srbije je bilo še slabše, kar je pripisati vojnim operacijam in nasilniški upravi okupatorjev. Najslabše je bilo seveda tam, kjer je bil že pred vojno javen red najmanj zanesljiv, v Južni Srbiji, v Črni gori, v Macedoniji in Albaniji. Državna oblast, ki je imela toliko posla z urejevanjem notranje-političnih in zunanje-političnih zadev nove države, z reorganizacijo uprave, s finančnimi in ekonomskimi problemi, s socialnim vprašanjem itd., se je morala zelo energično lotiti dela, da je izrezala družabni gnoj in zatrla pojave, ki so bili naperjeni proti sami družbi in državi. Treba je priznati, da je dosegla zadovoljive uspehe in da se je javna varnost precej dvignila, idealna pa seveda še ni izdaleč ni. Na tem polju čaka državno oblast obilo dela. Nesporo pa je, da težišče samega dela za javno varnost, ali z drugimi besedami: za večjo družabno moralo, ne leži zgolj na državi, temveč tudi na družbi. Zakaj banditstvo ni doma le med najprimitivnejšimi sloji in v najbolj zaostalih pokrajinah, temveč ga srečujemo tudi v takozvanih višjih slojih, kjer je maskirano z »inteligenco« in »civilizacijo«. V bistvu pač ni razlike med kakim črnogorskim odmetnikom in buržoaskim sinom Paskijevićem ter njegovo »arnavsko raso šlimy-čevljeva«. Družba in država morata delati sporazumno za povzdigo javnega reda, življenjske in premoženjske varnosti v naši državi. Družba tako, da dvigne svoj moral in prepreči izrastke, država pa tako, da postavi skrb za javno varnost na moderno in smoteno zasnovano podlago. Prav posebno pa mora državna oblast strogo respektirati zakone in zakonitost. Velike državne naloge leže v organizaciji pravosodja, zlasti v neodvisnem in sigurnem položaju sodišč in sodnikov.

Zadnje tedne so se dnevni listi mnogo bavili s slučajem Paskijević, ki dobro ilustrira senčno sredino naglo rastočega mesta z neustaljenimi meščanskimi plastmi. Zda pa je junak dneva slavonski tolovaj Čaruga, ki je izvrševal svoje pljačkanje pod krinko vojnega dobavitelja, saj je temu plenjenje dovoljeno. V zadnji številki nekega beograjskega ilustriranega lista smo videli zelo značilno fotografijo: Zasnežena črnogorska brda. V ozadju cerkev z bizantinskimi stolpi. V debelem snegu leži enajst mrtličev, za njimi pa stoji cela četa oboroženih orožnikov in vojakov. Če pogledaš iz daljave, se ti na prvi hip zazdi, da so lovci z enajst zajcev v snegu... In vendar so oboji ljudje: oni, ki leže v snegu ubiti, so kot odmetniki in tolovaji ogrožali javno varnost in ti, ki stojijo kakor lovci pred plenom, so jo branili. Zmaga orožništva nad odmetniško tolpo pomeni zmago reda nad neredom, zmago civilizacije nad pračloveškim instinkti, kiso se znova vzbudili v teh bednih tudeh.

Nezadovoljstvo v radikalnem klubu. — Opozicijski blok na vidiku. — Pašić pri kralju.

Beograd, 21. januarja. (Izvirno.) Z ozirom na skorajšnje sklicanje parlamenta se je pričelo v Beogradu zopet živahno politično življenje. Radikalni klub ima danes popoldne sejo, na kateri bo sklepal o sporazumu z Italijo. V poučenih krogih se zatrjuje, da vlada v radikalnih vrstah radi nekaterih točk tega sporazuma veliko nezadovoljstvo. Demokratski klub se sestane jutri dopoldne. Do važnejših sklepov med opozicijo

pred prihodom dr. Spahe ne bo prišlo, ker stoji demokratje na stališču, da mora pred sestankom narodne skupščine priti do definitivnega osnovanja opozicijskega bloka.

Beograd, 21. januarja. (Izvirno.) Včeraj popoldne se je ministrski predsednik Pašić dalje časa mudil na dvoru, kjer je poročal kralju o notranje- in zunanje-političnem položaju.

Reška pogodba.

Jugoslavija naj reči Reko. — Konferenca v Beogradu. — Evakuacija jugosl. občin.

Beograd, 21. jan. (Izv.) Potovanja gg. Pašića in dr. Ninčiča v Rim še vedno ni definitivno določeno, ker še ni dospel tozadevni odgovor italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. Radi tega je odpotoval italijanski delegat Bordero pred dvema dnevoma v Rim, da poroča Mussoliniju o stvari in pospeši odgovor. Kakor doznava Vaš dopisnik, je še vedno odprto vprašanje aprovizacije Reke. S spremembo meje na korist Jugoslavije je ostala Reka brez zaledja, iz katerega bi mogla dobivati živila. Mussolini je radi tega stavil predlog, naj bi se obmejni promet z Reko uredil tako, kakor pri Zadru. Jugoslavija bi morala v tem slučaju prevzeti jamstvo za preskrbo Reke z živili. Predaja Jugoslaviji priznanih krajev se bo

izvršila mesec dni po podpisu pogodbe. Kakor pa doznava Vaš poročevalec iz zanesljivega vira, se nanaša ta določba samo na Delto, Baroš in Bankino. dočim bodo izročeni ostali Jugoslaviji z rapalsko pogodbo priznani kraji v še nedoločenem poznejšem roku.

Beograd, 21. jan. (Izv.) Semkaj so dospeli včeraj iz Rima na brzojavni poziv vlade člani paritetne komisije in posvetovalnega odbora in sicer gg. univ. prof. dr. Šičić, odvetnik dr. Figature iz Reke, bivši hrvaški ban dr. Laginja, ravnatelj primorske banke Belen, univ. prof. dr. Šilović, bivši gledališki intendant Gvido Hreljanović in sušaški župan Kučić. Vsi ti se udeležijo današnje konference v ministrstvu zunanjih zadev o ureditvi odnošajev z Italijo.

Pred jugoslovensko-francosko zvezo?

Nadaljevanje 1. 1914. prekinjenih pogajanj.

Pariz, 21. januarja. »L' Oeuvre« doznava iz zanesljivega vira, da so med Jugoslavijo in Francijo v teku pogajanja za sklepanje zvezne pogodbe, ki je bila projektirana že leta 1914, a je vsled

vzbruhu vojne zaspala. Pogajanja se vrše na istih temeljih, kakor 1. 1914 in značijo pravzaprav samo nadaljevanje takrat prekinjenih pogajanj.

Venizelos za republiko.

Politična senzacija na Grškem.

Atene, 21. januarja. (Izv.) V političnih krogih je vzbudila največjo senzacijo včerajšnja vest, da se je Venizelos prvič izjavil za republiko v Grčiji. Pri sprejemu poslancev narodne skupščine

je izjavil, da je iskren republikanec in da bo tudi pri bodočem plebiscitu glasoval za republiko. Izjavil pa je, da s to svojo izjavo nikakor ne vpliva na javno mnenje.

MADŽARI PONUJAJO PRESTOL ANGLEŠKI DINASTIJI.

Izigravanje Male antante?

London, 20. jan. Madžarski ministrski predsednik grof Bethlen, ki se mu di v Londonu zaradi pogajanj o mednarodnem posojilu, je bil danes sprejet v avdienco. Ministrski predsednik se je mudil pri kralju Juriju 25 minut.

Avdienca je izzvala nenavadno presenečenje in časnikarsko senzacijo. Ve-

čina listov, med njimi »Times« in »Morningpost«, je mnenja, da je Bethlen prosil kralja za intervencijo v vprašanju madžarskega posojila. »New York Times« po poroču z dobro poučene strani, da je imela Bethlenova avdienca povsem drugi namen. Grof Bethlen je ponudil angleški kraljevi rodbini madžarski prestol. O tem se je govorilo že pred enim letom, ni pa bilo znano nič zanesljivega. Zdi se, da je hotel Bethlen na ta način izigrati Malo antanto, ki najbolj

To so slike, ki jih prinaša dan za danem kalcidoskop javnega življenja v naši domovini. Paskijević, Čaruga, črnogorski odmetniki, makedonstvujušči, pokolji v Južni Srbiji itd. — to so temne strani, ki padajo v enaki meri od družbe in od države. Vzlic temu, da opažamo — kakor smo že ugotovili — v primeri s poprevratnim stanjem znaten napredek, moramo reči, da je borba države in družbe zoper to zlo premalo smotrena in preveč ekstenzivna. O današnji vladi vemo, da je pomislila (brez kraljevega podpisa!) več notoričnih zločincev v Južni Srbiji, ker so postali agitatorji njene stranke. Dalje vemo, da je odmetništvu kriva v mnogem slaba, koruptna uprava s teh zao-

stalih pokrajinah. — Družba kot drugi faktor pa se premalo zanima za moralne in etične probleme našega časa in celo uživa, če ji listi prinašajo afere à la Paskijević.

V zvezi s tem pristavimo, da v slovenskih krajih javna varnost nekoliko nazaduje. Bati se je, da so bo tudi sem zanesla Čarugova »romantika«. Zdi se nam neprimerno, da nameravajo ukiniti celo vrsto orožniških postaj v Sloveniji. To je korak za 50 let nazaj in pomeni, da si mora davkoplačevalec, ki daje državi dovolj denarja, po noči še varovati imetje in življenje ter da bo puška v vsaki hiši tako potrebna, kakor ključavnica na vratih.

nasprotuje posojilu zaradi monarhističnih zvez, ki jih imajo Madžari s Habsburgovci.

Današnji nemški listi pristavljajo, da je Bethlenova ponudba bolj osebnega značaja. Grof Bethlen je zastopnik sedmograškega plemstva, ki je imelo v 17. stoletju ožje zveze z angleškim plemstvom in so zlasti Bethlenovi predniki bili v dobrih stikih z angleško dinastijo. Angleži so na Sedmograškem iskali zaveznikov proti katoliški ligi, ki so jo ustanovili Habsburgovci v času, ko je Anglija podpirala protestantsko politiko.

Prihodnji dnevi bodo pokazali, ali je vest »New York Timesa« resnična in ali je Bethlen stavil ponudbe v imenu vseh, ki predstavljajo današnji madžarski režim. Angleški monarh na Madžarskem bi znatno utrdil angleške pozicije v Srednji Evropi in kompliciral madžarski problem.

—□—

OBISK KRALJA IN KRALJICE V PARIZU.

Pariz, 21. jan. (Izv.) »L' Oeuvre« doznava, da prideta jugoslovenski kralj in kraljica meseca aprila v Pariz in bosta ob tej priliki uradno posetila predsednika francoske republike Milleranda.

—□—

Poincaréjev mirovni govor.

Pariz, 20. januarja. Pri odkritju nekega vojnega spomenika je izjavil ministrski predsednik Poincaré, da se bo Francija bolj ko kedaj poprej varovala grozot nove vojne. Z vsemi močmi svojega duha in srca bo delala za mir. Le zato, ker hoče zagotoviti mir, se trudi, da ohrani veljavnost mirovnih pogodb in pravice, ki izvirajo iz stanja, kakor ga je ustvarila mirovna konferenca. Franciji ni do imperijalizma, ona nima pohlepa po tuji zemlji. Francija želi, da bi bili vsi narodi srečni, tudi njeni prejšnji sovražniki, toda slednji morajo najprej opustiti napake preteklosti in se poboljšati. Francija goji dve želji: da ji nihče ne oropa tega, kar ji je obljubljeno, in da noben sosed zopet ne ogroža njenega obstoja.

—□—

Bodoča delavska vlada in razorožitev Nemčije.

London, 20. jan. »Daily Telegraph« poroča, da bo angleška delavska vlada vztrajala pri nadaljni razorožitvi Nemčije. Izgleda pa, da bo zahtevala, naj se nadzorstvo odvzame medzavezniški vojaški komisiji in poveri organom Društva narodov.

—□—

Sportni ponedeljek.

Genova, 20. januarja. Pri nogometni tekmi Italija-Avstrija so zmagali Avstrijci s 4:0. Udeležba ogromna.

Davos, 20. januarja. Danes je bil drugi dan znamenitih ledenih slavnosti v Davosu. Evropsko moštvo v umetnem teku je bilo priznано Dunajčanu S. Kachlerju, v mednarodnem brzoteku pa svetovnemu mojstru Thunbergu.

—□—

BORZA.

Curich, 21. januarja. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 25.40, Beograd 6.60, London 24.42, Praga 16.85, Italija 25.10, New-York 579.25, Dunaj 0.00815, žlg. krone 0.00815.

Zagreb, 21. januarja. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 3.375—3.925, Svica 15.10 do 15.20, London 368.25—371.25, Dunaj 0.122—0.124, Praga 2.53—2.56, Italija 3.7975—3.8275, New-York 86.75 do 87.75.

—□—

Dnevna kronika.

— **Vlada in pobijanje draginje.** Kakor poroča beograjska »Tribuna«, bo fin. minister dr. Stojadinović v sporazumu z ministrom za socialno politiko dr. Pelešem izdelal nove odredbe za pobijanje draginje, ki jih ima odobriti ministrski svet. Ostre upravne ukrepe proti draginji odreja zbog tega, ker se je tečaj dinarja izboljšal in stabiliziral, dočim cene na trgu niso padle, marveč še celo vsak dan rastejo. Ta napovedana akcija proti draginji bo zopet samo udarec v vodo in je na las podobna oni pred leti, ki je povzročila vihar ogorčenja in trgovskih krogih, ni pa prav nič koristna, marveč je docela draginja samo še povečala. Kakor pred leti bodo vladne odredbe tudi to pot bolj v škano trgovcev, kakor v pobijanje draginje. Predvsem pa je smatrati to akcijo kot pesek v oči trpečemu uradništvu, češ da hoče vlada vsaj draginjo omejiti in ublažiti, ko že neče pošteno urediti uradnih plač. Mi pa pravimo: Najprej plačajte pošteno uradnike in vpokojence, da bodo mogli živeti kot ljudje, potem pa se lotite draginje in jo pobijajte.

— **Kolekovanje po novem zakonu o taksah.** Trgovski gremij razglša: V sled nejasnosti med trgovstvom radi kolekovanja raznih poslovnih spisov po novem zakonu, se je Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo odločila, da izda v kratkem v poljudni in pregledni obliki spisano brošuro o vseh važnih taksah, tičočih se pridobitnih slojev, katero si bo vsakdo lahko nabavil. Brošura bo odobrena po finančni delegaciji v Ljubljani, da bo pri vsaki posamezni postavki izključen dvom glede pravilnosti. — Na mnoga dosedanja vprašanja trgovcev zaradi taksiranja računov, plačilnih potrdil itd., se pa že tem potom obvešča interesente, da se kolekujejo računi in note bodisi saldirani ali nesaldirani, izdani trgovcem ali drugim privatnim osebam, prej ko slej do 100 D fakturnega zneska z 10 para, nad 100 D pa z 20 para. Računi pa, izdani državnim in avtonomnim oblastim ter podjetjem, ki so v upravi teh oblasti, so podvrženi razen tega, ako se saldirajo, polodstotni taksi od fakturnega zneska; ako pa se izda posebno potrdilo o plačilu, ga je treba s to takso kolekovati. Za vsako vplačilo potom bank znaša taksa 50 p, potom čekovnega urada pa 10 p. Nadalje je pripomniti, da so podvržena polodstotni taksi tudi potrdila o prejemkih nameščencev. Ta taksa je predpisana tudi za slučaje, ako se prejema plača na podstavi podpisane ali nepodpisane seznama, ali se vključuje na račun dotičnega nameščenca. Knjižice za odjemalce (Kundenbücher) so podvržene kolekovanju 1 D za vsako leto. Ker so finančni organi zahtevali v nekaterih trgovinah, ki prodajajo opojne pijače v zaprtih steklenicah, da si morajo nabaviti za prodajo teh pijač na novo predpisane gostilniške računske liste, opremljene s kolekom 20 p, se opozarja, da temu taksiranju trgovci niso podvrženi, temveč samo gostilne, kavarne in vsi drugi lokali, kjer se izdajajo jedi in točijo pijače; prodaja teh pijač v zaprtih steklenicah v trgovinah pa na tem ni tangirana.

— **Jadranska banka v Beogradu** nam pošilja sledeči popravek: Ni res, da je pivovarna »Union« zopet pod sekvestrom, ker je Jadranska banka večino delnic prodala Nemcem — res pa je, da je Jadranska banka bila udeležena pri pivovarni »Union« v Ljubljani z le 16% delniškega kapitala te družbe in da je Jadranska banka prodala ta svoj delež v l. 1923 neki ljubljanski banki; tudi je res, da je sekvester nad pivovarno »Union« brez zveze z gornjo prodajo, ker je pivovarna nepretrgoma že od l. 1919 pod sekvestrom.

— **Urek iz Globokega obsojen na zapor.** Kakor se nam poroča iz Celja, se je vršila v soboto 19. tm. pred okrožnim sodiščem v Celju obravnava zoper znanega voditelja SKS v brežiškem okraju Iv. Ureka, posestnika v Globokem. Obtožen je bil, da je koncem avg. 1923 pisal svojemu bivšemu somišljeniku in dobremu prijatelju Fr. Kenetu, posestniku v Globokem pismo, v katerem mu je pretil z ovadbo radi tatvine in tihotapstva, ako takoj ne odloži mesto gerenta okr. zastopa v Brežicah, mesto obč. odbornika o Globokem in ne opusti vsako nadaljnjo javno delovanje. Zanimivo je bilo

slisati pri razpravi, ko je Kene očital Ureku, da je bil pri srni, za katero je šlo, ravno tako soudeležen tudi Urek. Sodišče je bilo mnenja, da je bila Ureka dolžnost, ko je zvedel o nečedni manipulaciji s srno, to naznaniti pristojni oblasti, da pa ni bil upravičen z grožnjami vplivati na Keneta. Vsled tega je bil Urek obsojen na en mesec zavora in povrnitev stroškov. Kakor znano, je Urek v konzorciju »Narodnega dnevnika« zastopnik SKS. Nimamo nadalje ničesar pripomniti.

— **Ljudje, kateri mislijo, vejo, da negovana, zdrava koža pospešuje zdravlje** in naredi pred prehlajenjem manj občutljivo. Za pravo telesno negovanje so preizkušena čez 25 let priljubljena prava negovanja lepote: lekarnarja Feller: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomača (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev); Elza-pomača za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 D); Elza-lilijino-mlečno milo (4 koši s pakovanjem in poštino 40 dinarjev); najmočnejša Elza-kolonska voda 15 D; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-lilijino mleko 10 dinarjev in drugi Elza-preparati izpolnijo vsi svojo dolžnost! Adresirati: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatr. št. 201. Hrvatsko.

— **Južni kolodvor v Zagrebu.** Z ozirom na podržavljenje Južne železnice je južni kolodvor v Zagrebu dobil drugo ime. Odslej se bo imenoval »Zagreb-Sava«.

— **Mož v Adamovem kostumu.** V četrtek dne 17. tm. popoldne je po sarajevskih ulicah »strašil« neki možki v Adamovem kostumu, vkljub temu, da je toplomer kazal 10 stopinj Celzija pod ničlo. Policija je ugotovila, da je to 20-letni Ahmed Bulibašić, ki trpi na samomorilni maniji. Hotel je že dvakrat izvršiti samomor, kar se mu pa ni posrečilo. Sedaj je hotel zmrzniti.

— **Vesti o aretaciji Trockega** so očitno neresnične, ker poročilo o kongresu komunistične stranke v Moskvi pravi, da je bil tudi Trocki izvoljen v predsedstvo kongresa.

Ptujske vesti.

Ptuj. Pod sumom, da sta izvršili rop na pošti pri Sv. Lovrencu na Ptujskem polju oziroma da sta odpirali in kradli iz pisem dolarje, sta bili pred par dnevi aretirani sestri poštarici Vera in Dana Zmrzlihar. Na podlagi dosedanje preiskave sta bili včeraj obe izpuščeni iz zaporov.

Koroške vesti.

Prevalje. Dne 14. m. je umrla v slovenjegraški bolnici po daljši mukepolni bolezni gospa Mici Verhovnik roj. Thuma, hčerka Ivana in Fani Thuma, ter soproga višjega sodnega oficijala Oroslava Verhovnika v Prevaljah. Pokojnica je službovala kot učiteljica več let, na kar je stopila v pokoj ter se je ravno pred izbruhom vojne poročila z g. Verhovnikom, ki je takrat služboval v Postojni. Pokojnica je bila veselega in dobrega značaja in je pri vsaki priliki podpirala narodna in dobrodelna društva. Po prevratu sta se morala oba z njenimi stariši vred umakniti iz Postojne pred nasilji fašistov ter so se vsi skupaj preselili v Prevalje, kamor je bil premeščen g. Verhovnik. Pokojnica je tu žep z vso vsemno delovala pri vseh naprednih društvi in prireditvah in je bila v priznanje njene požrtvovalnosti in neumnosti izvoljena za predsednico »Kola jugoslovanskih sester za Mežiško dolino«. Žal, da jo je mučna bolezen tako hitro trajno navezala na bolniško posteljo, dokler jo ni 14. tm. nezprosna smrt ugrabila. Ž njo smo izgubili vrlo narodno delavko, ki jo bomo posebno tukaj na meji prav težko pogrešali. Naj ji bo zemlja lahka, njenim dragim pa izrekamo tem potom naše najiskrenejše sožalje. Rajnico se prepeljali iz Slovenjgradca v Prevalje, kjer smo jo spremili dne 15. tm. k večnemu počitku.

SEJE OZJEGA ODBORA MARI-BORSKE OBLASTNE ORGANIZACIJE JDS se vrše redno vsak prvi četrtek v mesecu ob 17. uri pop.

Celjske vesti.

CELJSKI OBČINSKI SVET.

je imel v petek, dne 18. tm. svojo redno sejo, na kateri se je izvolila stanovanjska komisija in razsodišče za leto 1924. Predsednik stanovanjskega urada je upravitelj Iv. Preporšek, podpredsednik mag. svetnik Ivo Šubic, člani stanovanjske komisije iz vrst stanovanjskih najemnikov pekovski pomočnik Štef. Lah in policijski agent Fr. Jelen, za hišne posetnike pa ravnatelj Drago Kralj in odvetnik dr. Ernes Kalan. Za predsednike razsodišča so bili izvoljeni: poštni ravnatelj Anton Mirnik, finančni svetnik dr. Močnik, policijski svetnik dr. Iv. Senekovič in davčni nadupravitelj I. Volovšek; kot zastopniki hišnih posestnikov: Karol Breznik, trgovec Ivan Dežko, stavbenik Konrad Goligrane, trgovec Janič Maks, stavbenik Vinko Kukovec, fotograf Jos. Pelikan, mesar Fr. Rebenšek in odvetnik dr. Jos. Vrečko; kot zastopniki stanovanjsk. najemnikov: zasebni uradnik Rud. Čebular, okr. šolski nadzornik Ljud. Černež, žel. poduradnik Karol Felician, brz. nadzornik Iv. Kavs, pekovski mojster Fr. Koren, pek. pomočnik Št. Lah, stavbeni svetnik Iv. Marek, delavec Iv. Pafir in tapetar Iv. Strelec. Vojni erar dolguje mestni občini za električno razsvetljavo že izza prejšnjih let. Ker ne plača kljub opominom, se sklene s 1. febr. v vseh vojaških objektih s 1. febr. elektr. razsvetljavo ustaviti, dolg pa iztirjati sodnijskim potom. V domovinsko zvezo se sprejmejo: Homac Marija, Turin Ana, Umek Terezija, Grific Neža in Amalija. Za saniranje mestne plinarne se izvoli poseben odsek, ki ga tvorijo: župan dr. Hrašovec kot predsednik, mag. svetnik Šubic, referent za plinarno Rebek, vsakokratni obratovodja ter po en zastopnik obč. klubov in sicer prof. Mravljak za JDS, Koren za JSDS, podžupan Žabkar za NSS in dr. Ogrizek za SLS. Pokrajinska uprava za Slovenijo je odobrila kupno pogodbo glede odprodaje zemljišča javni bolnici, kjer se bo zidal nov trakt in se bo s tem bolnica razširila. Izkupiček se porabi za odplačilo mestnih dolgov. Podaljša se najemna pogodba za zimsko kopališče z g. Batičem za dobo 2 let, ker mestna občina iz finančnih in valutarnih ozirov zaenkrat ne more zgraditi svojega lastnega kopališča. — Ribiško društvo v Celju predlaga, da bi se dala ribiška pravica v Savinji in pritokih še za daljino dobo desetih let prošniku v zakup. Sklicuje se na svoje plodonosno dosedanje delovanje, ko je nasadila v teh vodah na stotisoče žlahtnih rib. Občinski odbor hoče športno gojitev ribarstva od strani ribiškega društva pri odaji lova upoštevati, zakup pa mora priti na javno dražbo. Obč. odb. Leskovšek (JSDS) je stavil nujni predlog, naj mestna občina podpira brezposelne. Predlog se je odkazal finančnemu odseku. Pri tej priliki so se iznesle razne pritožbe radi vladajoče mizerije z elektr. razsvetljavo, ki pa niso bile stvarno utemeljene. Radi zakasnitve pri dobavi olja za transformatorje se je ugotovilo, da je to zakrivila tvrdka »Transformator« v Ljubljani, ki je na opetovane telefonične urgence trdila, da je olje že odposlala nazadnje pa morala priznati, da ni odposlala, ker pri dobavi transformatorjev ni bila upoštevana. Pri mestni klavnici se postavi utla za konzerviranje kož. Regulira se odtok vode med Sp. Lanovžem in med uradniškimi vilami. Odkloni se prevzetje prostosledov na zemljišču med Trnovem in Buk. Žlaku, kjer se nahajajo precej debele plasti lignita. — S 1. jan. 1924 so stopile v veljavo sledeče klavniške pristojbine: za govedo in konje 35 D, za teleta 10 D, za svinje 20 D, za drobnico 10 D, oglednina 50 D, stojnina v hlevu 1—2 D, letna najemnina za hladilnice, za velike 2400 D, za majhne 1800 D, za led v bloklu 7.50, z dostavljanjem na dom 10 D. Obč. odbornik Koren prečita resolucijo društva stanovanjskih najemnikov s prošnjo, da jo sprejme obč. svet ter predloži pristojnemu ministru. Z ozirom na važne predloge, ki jih vsebuje, se sklene, razpravljati o njih v pravnem odseku. V kuratorij Gospodinske šole, ki v kratkem prične s poukom, odpošlje obč. odb. prof. Mravljaka. Po štiri in polurni razpravi zaključil župan ob pol 24. uri občinsko se.

Redukcija v okolišju celjskega okrožnega sodišča se je te dni izvršila brez vsakih žrtev. V Celju je bil reducirani neki sodnik, ki še sploh ni bil definitivno in sodnijski nadoficijal Verk pri okr. sodišču na Vranskem, ki je itak že dosegel svojo službeno dobo.

Volitve v cenilne komisije.

V nedeljo, dne 20. tm. so se vršile pri vseh davčnih uradih volitve v cenilne komisije. Po doslej ugotovljenih rezultatih je izid sledeči:

Maribor-mesto: Za skupno listo gospodarskih krogov je bilo oddanih 363 veljavnih glasov. Radikalno-gostilničarska lista, ki se je pojavila zadnji dan pred volitvami, je dobila kljub plačani agitaciji komaj 54 glasov. Razen tega so bili voljeni kot »divjaki« gg: Julius Glasler 5 glasov, Alois Kührar 1, Koštomaj 1, Znidarič 4, Znidar 1, Klesič 1, Šepce 1 in Matija Obrar 1 glas. Zmagala je torej kandidatna lista združenih gospodarskih krogov.

Izvoljeni so: I. za člane: inž. Oskar Dračar, ravnatelj mlarne, Klavniška ul. 27, Ludvik Sabukošek, obrtnik in trgovec, Jurčičeva ul. 9, J. N. Šoštarčič, trgovec, Aleksandrova c. 13; II. za namestnike: Fr. Horvat, slik. mojster, Slovenska ul. 10, Jos. Skaza, uradnik Trg. banke, Slov. ul. 4, Jos. Šerec, trg., Aleksandrova c. 32.

Maribor-okolica: Izid še ni ugotovljen. Zmagala je brezdvomno klerikalna kandidatna lista, ker ni bilo nobene protiliste.

Celje-mesto: zmagala lista pridobitnih slojev. Izvoljen kot član dr. E. Kalan, odvetnik v Celju, kot namestnika pa Miloš Hohnjec, klepar v Celju in Fr. Lukas, veleindustrialec v Celju. Protiliste ni bilo.

Celje-okolica: udeležba skrajno slaba: oddanih je bilo 94 glasov in sicer za napredno listo 32, za klerikalno pa 62.

Ptuj-mesto so dobili Nemci 40 glasov več, kakor Slovenci, kar je posledica tega, da finančna oblast drž. uradnikom ni dopustila izvršiti svoje volilne pravice, proti čemur je vložen protest. Pač pa bodo imenovani slovenski prisodniki.

Ptuj-Ormož-Rogatec in iz drugih krajev izid volitev še ni znan.

Objave.

§ **Stenografski tečaj** na drž. trgovski šoli prične 4. febr. ob 18. uri (Razlagova ulica 26. I.). Tečaj traja 4 mesece. Pismo ne ali ustmene prijave sprejema ravnaateljstvo.

§ **Društvo stanovanjskih najemnikov in podnajemnikov** za Maribor sklicuje redni občni zbor na nedeljo dne 27. jan. tl. ob 9. uri dop. v zakurjeno malo kazinsko dvorano. Zbor se vrši po običajnem dnevnem redu. Opozarja se, da je pristop le društvenim članom in le proti društveni izkaznici dovoljen. Kot člani se smatrajo oni, ki so plačali članarino do konca leta 1923.

§ **Podporno društvo za revne učence** v Mariboru ima svoj občni zbor v nedeljo dne 27. jan. ob 11. uri v prvem nadstropju mešč. šole v Cankarjevi ulici. Vse prijatelje in člane društva vabimo vabi k udeležbi — Odbor.

§ **Slovensko trgovsko društvo** v Mariboru ima svoj redni občni zbor v soboto dne 26. tm. ob 20. uri v Nar. domu. Člani so vabljani, da se obč. zbora polnoštevilno udeležijo.

§ **Občni zbor Prostovoljnega gasilnega društva in rešilnega oddelka** v Mariboru se vrši dne 26. januarja ob 20. uri v sejni dvorani v II. nadstropju orožarne. Vsi izvršujoči člani, pristojne oblasti, varnostno moštvo, podporni člani in vsi društveni dobrotniki se vabijo tem pottom, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Ako občni zbor ob tem času ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu pravil pol ure pozneje občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitve novega odbora. 6. Slučajnost: Za polnoštevilno udeležbo in točnost prosi — Odbor

Mariborske vesti.

Maribor 21. januarja 1924.

PREDAVANJA.

La Littérature française. 1. Les origines et la renaissance. V soboto je priredil francoski krožek v Mariboru zanimivo predavanje. Profesor univerze g. Lucien Tesnière je sklenil, prenesti kos svojega neumornega dela za spoznavanje francoske civilizacije v Maribor. Predaval bo v francoskem krožku o razvoju francoske literature. Prvo predavanje se je tikalo začetkov in kasnejšega razvoja do renesančne dobe. Lepo, jasno in pregledno nam je predavatelj v širokih potezih slikal razvoj francoskega jezika iz latinščine in prešel potem na dobo, ko se je knjižni jezik že tolikanj osredotočil, da so začela nastajati v francoščini literarna, filozofska in religiozna dela. Markantno je označil glavne smernice renesančne dobe do 17. stoletja. Predavatelj razpolaga z bogato erudicijo, njegov način predavanja je poln lahkote in esprite. Razmeroma dokaj številni slušatelji so ga hvaležno nagradili s ploskanjem, zahvalil pa se mu je imenom krožka g. prof. Gasperin.

Naše morje. V soboto dne 19. tm. je priredil Sokol Studenci dobro uspešno predavanje o našem Jadranu, naši trgovski in vojni mornarici. Pred nabito polno majhno dvorano je predaval br. Mile Sertić o pomenu pomorstva osobito za našo državo, kot soseda Italije, kot nje bodočo tekmovalko na Sredozemskem morju. Slikal nam je krasoto in pestrost naše dolge obale od Sušaka do Bojane; pokazal nam, kako je ta obala s vsemi svojimi mnogobrojnimi otoki in zalivi vstvarjena kot nobena druga v Evropi za zgradbo pristanišč in luk in s tem za procvit in mogočnost naše bodoče trgovske mornarice. Odkril nam pa je tudi tugo in bedo Dalmacije, ki je še danes ravno taka, kot je bila pred petimi leti, dasi ima vse predpogoje za gospodarski razmah in procvit — kajti na njej leži kot mora nesrečna politika, ki išče in se pogaja za pristanišča v tujih, nam neprijateljskih državah (Solun, Reka), medtem ko pušča naše krasne, prirodne zalive neizrabljene. Slišali smo tudi o vojni mornarici, ki je še sicer majhna, vendar pa že danes vzbuja pozornost naše dobre sosede. Tudi njo bo treba izgraditi, da bo ščitila naše trgovske ladje, naše vrle pomorščake pred nasilji neprijateljev — da bo pripravljena takrat, ko bodo zaplamteli kresi na Krnu in na Triglavu, ko bodo zarožljale verige naših bratov-sužnjev. Z radostjo pozdravljamo radi tega vest, da je prevezel naš prestolonaslednik pokroviteljstvo »Jadranske Straže«. A da bo on v resnici princ Jadrana, moramo na tem delati vsi. Zanimati se moramo za naše pomorstvo, slediti njega razvoju, prenesti zanimanje zanj tudi med široke mase ljudstva. In k temu je v prvi vrsti poklicana naša mladina, naš naraščaj. Ona nam bo zgradila veliko mornarico, ustvarila s tem podlago za srečo in blagostanje naše domovine. — Pozdravljamo srečno misel predavatelja, da je začel s propagando tudi v sokolskih društvih in to radi tega, ker je sokolstvo kot najbolj razširjena nacionalna organizacija, v prvi vrsti sposobna in poklicana, da prenese smisel za naše pomorstvo med ljudstvo — tja do zadnjega gorskega kotička.

R. L.

m Rojstni dan dr. P. Turnerja. Danes v ponedeljek 21. tm. obhaja svoj 83. rojstni dan zaslužni Nestor mariborskih Slovencev g. dr. Pavel Turner. Ob tej priliki se ga spominjajo z najiskrenejšo simpatijo vsi njegovi številni znanci in tudi ves slovenski Maribor, ki vidi v njem predstavitelja dobe pred osvoboditvijo in ki ne bo nikdar pozabil njegovega dela in njegovih zaslug. Želimo častilivemu starčku, da bi ostal med nami zdrav in boder tja do končnih meja človeškega življenja!

m Pogreb Danice Müllerjeve, hčerke odvjetnika g. dr. Ferd. Müllerja, se je vršil ob lepi udeležbi včeraj popoldne. Videti je bilo spremljevalce iz vseh družabnih slojev jugoslov. Maribora. Ob grobu so ji zapeli pevci Glasbene Matice ginljivo slovo.

m Razstava madžarskih umetnikov v Mariboru. Zagrebški listi poročajo, da se

Udruženje jugoslov. likovnih umetnikov pogaja z zvezo madžarskih umetnikov, da se prirede v naših mestih razstave madžarskih umetnikov, v madžarskih mestih pa razstave jugoslovanskih umetnikov. Taka razstava bi se imela vršiti tudi v Mariboru.

m Ljudska univerza. Prihodnje predavanje je v ponedeljek 21. tm. ob pol 8. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Predava g. Kreft o pesniku Tonetu Seliskarju (»Trbovlje«).

m Ustanovni občni zbor Češkoslovaško-jugoslovenske lige. Kakor že javljeno, se vrši v četrtek dne 31. jan. ob 20. uri v Narodnem domu ustanovni občni zbor Češkoslovaško-jugoslovenske lige v Mariboru. Priprave so že končane. Občni zbor ne bo suhoparna društvena prireditev, marveč slavnostna in prisrečna manifestacija češkoslovaško-jugoslovenske vzajemnosti. Posebno pozornost vzbuja predavanje g. dr. Ljud. Pivka o vzajemnosti Čehoslovakov in Jugoslovancev v svetovni vojni. Generalist kazul češkoslovaške republike g. dr. O. Beneš je že sporočil, da se udeležijo prireditve. Pričakovati je tudi, da pride delegat iz Bratislave. Večerni bosta dala družaben značaj Sokolski orkester in kvartet Glasbene Matice. Novi člani se bodo sprejemali pred in med občinim zborom. Osebnih vabil ne dobi nihče; dopuščajo pa se društvom, ki naj povabijo vse svoje člane. Vabljeni so vsi, ki jim je mar do utrjevanja češkoslovaško-jugoslovenskih stikov. Maribor je že ponovno dokazal, da ima zmisel za to, naj tudi tokrat napolni dvorano!

m I. redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega se vrši v petek, 25. jan. 1924 ob 19. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Overovanje zapisnika XIII. redne seje. 2. Poročilo predsedstva. 3. Predlogi in vprašanja. 4. Poročila odsekov.

m Zgradba občinskih stanovanjskih hiš. Mariborska mestna občina se že dalje časa peča z načrtom za zgradbo manjših stanovanjskih hiš. Neka ljubljanska tvrdka je sedaj stavila mestni občini ponudbo, da ji zgradi hiše na up proti primernemu odplačilu. Z zadevo se bo pečal občinski svet, na kar bomo o stvari obširneje poročali.

m Občni zbor Udruženja jugoslov. narodnih železničarjev. Včeraj dne 20. tm. se je vršil v mali dvorani Narodnega doma dokaj dobro obiskan občni zbor Udruženja narodnih železničarjev (prejšnja Zveza), podružnice Maribor. Zborovanje je vodil prejšnji predsednik, sedaj načelnik postaje Kotoriba g. višji revident Avg. Lukačič. Po običajnih poročilih predsedstva, tajnika in blagajnika, ki so bila z velikim odobravanjem in pohvalo sprejeta, ki so pa ob enem pokazala, da je bila, je in bo ta organizacija strogo stanovska in nacionalna, so se vršile volitve novega odbora. V novi odbor so bili izvoljeni sami dobro znani borci za stanovska in nacionalna vprašanja, ki nam jamčijo, da ne zaide organizacija na stran-pota in ki bodo znali čuvati stanovski in nacionalni ponos železničarstva. Prepričani smo, da bo organizacija kljub bridki izgubi svojega prejšnjega predsednika, ki je bil pregnan v Kotoribo, uspevala in to tudi proti volji tistih, ki ji niso naklonjeni. Za predsednika je bil izvoljen nadrevident Iv. Škerjanc. Tako discipliniran občni zbor, kakor je bil ta, je redko videti. Ob zaključku je zapelo kakor po navadi gl. društvo »Drava« nekaj krasnih pesmic.

m Občni zbor žel. glasbenega društva »Drava«. Prejeli smo: Ob zelo številni udeležbi se je vršil dne 18. tm. občni zbor nar. žel. glasb. društva »Drava«, ki je zopet pokazal, da ima obmejni Maribor v tem društvu zelo agilno nacionalno in kulturno društvo. Poročilo predsednikovo in tajnikovo je pokazalo, da ni manjkala »Drava« nikjer, kam jo je klicala kaka narodna ali patriotska prireditev, kjer je bilo posebno na naši narodnostno še tako pomešani granici, potrebno propagandno delo. Da bo »Drava« to svoje delovanje tudi v tem letu v istem smislu nadaljevala, za to jamči novo izvoljeni odbor in sicer: Predsednik Franc Jari, tajnik Albin Živko, blagajnik Drago Orbančič ter odborniki: VI. Premrou, Al. Mravljec, T. Mencinger, Iv. Robnik, Fr. Peroci, Iv. Paar, Fr. Druskovski, T. Skačej, Fr. Lukež, Jos. Sonaja, Rud. Pivka ter pregledovalca računov Fr. Mordej in Jos. Drnovšek.

Da se je to simpatično društvo tako lepo razvilo, je pač predvsem zaslug bivšega predsednika g. A. Lukačiča, ki ga je tudi ob priliki njegove premestitve v Kotoribo društvo izvolilo častnim predsednikom, kar je občni zbor z navdušenjem odobril, v nadi, da ga bo kmalu zopet videlo med svojimi vrstami. Isto je naglasil tudi navzoči častni član društva g. dr. Ravnik, ki je v krasnih besedah orisal pomen »Drave« ter povdarjal, da bi bila pač dolžnost vseh narodnih krogov, to mlado in za Maribor toli važno društvo primerno podpirati. Z lepim nagovorom je na to novoizvoljeni predsednik g. Jari zaključil ta dobro uspešni občni zbor.

m Marijonetna predstava v Mariboru. Mladinski odsek tukajšnjega Sokolskega društva je priredil včeraj v nedeljo ob 15. uri v mali dvorani Nar. doma svojo prvo letošnjo predstavo: »Začaranega princa«. Prireditev je bila pod spretnim vodstvom agilnega in požrtvovalnega načelnika mladinskega odseka br. Lavrenčiča. Dvorana je bila polna otrok, prisostvovalo pa je tudi mnogo odraslih. Igra je bila dobro naštudirana in spretno igrana. Kostumi lutk so bili tekstu prav primerni, njih gibi in kretnje podane prav spretno. Scenerija pa je naše malčke z vsemi nastopi lutk prav razveseljevala, kar so nam pričali njihovi veseli obrazi in zadovoljni smeh. Pa tudi starejše občinstvo se je moglo ob raznih komičnih nastopih lutk prav od srca smejati. Ker je režiser obljubil, da bo prihodnjo nedeljo zopet marijonetna predstava »Snežulčica«, je želeli, da bi jo občinstvo obilno posetilo, zlasti pa Sokoli s svojo deco. Br. Lavrenčiču častitamo k uspehom in ga prosimo vztrajnosti pri njegovem nadaljnjem delovanju.

m Darovi. Namesto objave smrti združnega člana Srečkota Jurša je kovinarska zadr. v Mariboru podarila Glasbeni matici v Mariboru in rešilnemu oddelku požarne brambe v Mariboru vsakemu po 106 Din.

m Vajeniške odnosno pomočniške preizkušnje pri kovinarski obrtni zadrugi v Mariboru se vršijo v drugi polovici meseca marca tl. Vsi vajenci, katerim poteče učna doba do vštete 31. marca 1924 se pozivljajo, da predložijo tozadevne lastnoročno pisane prošnje, opremljene s spričevalom obrtnonadaljevalne šole in spričevalom učnega mojstra najkasneje do 25. februarja 1924 združnemu načelniku. Na zakasnele prošnje se ne more ozirati.

m Kuluk v Studencih. Občinski urad v Studencih nas prosi za objavo sledečih vrstic. Ker je davkoplačevalec dano na prosto, da opravi kuluk z osebnim delom ali po namestniku ali pa se odkupi z denarjem, zato poziva županstvo vse od 18. do 50 let stare v Studencih stanujoče davkoplačevalce, da se najdalje do 24. januarja 1924 pri občinskem uradu v Studencih izjavijo, kateri način kuluka se jim naj predpiše. Prijave se bodo sprejemale od 21.—24. tm., vsaki dan od 15. do 20. ure. Kdor izjavo opusti, se mu bo način kulukovanja predpisal.

m V Klub-baru gostuje sloviti mojster na violino Fred Singer ter princeza Ridjech, eksotična plesalka z živimi kačami. Samo kratek čas.

m Prijet vlonilec. Mariborska policija je včeraj aretirala nekega Dominika R., rojenega leta 1893., po poklicu baje rudar, katerega išče okrožno sodišče v Celju radi neke večje tatvine in orožniška postaja pri Sv. Trojici v Slov. gor., ker je osumljen, da je v noči dne 14. sept. 1923 izvršil vlom v gostilno Matilde Repa v Spod. Porčiču ter odnesel razne stvari v skupni vrednosti za 14 tisoč 782 Din. On sicer vsako krivdó zanika, vendar pa je bil izročen okrožnemu sodišču v nadaljno postopanje.

m Pretep med valenci. Kleparski vajenec Jože O. se je sprl s svojim tovarišem Ivanom J. pri delu v delavnici, pri čemur ga je Ivan obdelal z neko pilo tako močno, da je moral iskati pomoči pri rešilnem oddelku. Vročekrvni Ivan se bo moral zagovarjati pri sodišču.

m Voli so se splašali minulo soboto nekemu Ivanu P. iz Gradiške na Trgu svobode, ko so vojaki pri blagoslovljanju vode oddali salvo. Preplašeni voli so zdirjali med nasade na Jugoslovenskem trgu ter napravili neznatno škodo. Lastnika ne zadene v tem slučaju nobena krivda, ker volje ni mogel zadržati.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Torek, 22. jan. »Lumpaci-vagabund«. Ab. A.
Sreda, 23. jan. »La Boheme«, E.
Četrtek 24. jan. »Pri treh mladenkah«. Ab. D.
Petek, 25. jan. »Janko in Metka«. C.

Sokolstvo.

o Konstituiranje odbora sokolskega društva v Mariboru. Na rednem občinem zboru dne 13. tm. izvoljeni odbor sokolskega društva v Mariboru se je na svoji prvi redni seji dne 17. januarja konstituiral: Starosta br. dr. Toplak, podstarosta br. dr. Boštjančič, načelnik br. Naglič, načelnica ses. Nabergojeva, tajnik br. Struma, blagajnik br. Medvešek, gospodar br. Milost, knjižničar br. Spindler, orodjar br. Jenko, arhivar br. Ješovnik, zapisnikarica ses. Škofičeva, namest. blagajnika br. Haller, namestnik tajnika br. Mačus, matrikar br. Jenko. V odboru so poleg načelnikov posameznih odsekov še br. Lenard, Marčan, Zotter in ses. Troštova. Načelnik KPO br. dr. Kovačič, načelnik kola jahčev br. Novak, načelnik mladinskega odseka br. Lavrenčič, načelnik gradbenega odseka br. Majer, načelnik veselicega odseka br. Roglič in načelnik godbenega odseka br. Šušteršič. Ostali na občinem zboru sprejeti odseki se še niso popolnoma konstituirali. Na svoji seji je odbor tudi razpravljal o svoji večji prireditvi in nastopu, ki bo 1. junija. »Sokolu« naklonjena društva se že sedaj na to opozore ter tudi naprošajo, da ta dan ne prirede kakega svojega nastopa ali veselice.

o Bratski sestanek priredi Sokolsko društvo v Mariboru dne 2. februarja v restavracijski sobi Nar. doma. Ob tej priliki predava br. Mile Sertić o predmetu »Prilike na našem Jadranu«. Začetek ob 20. (8.) uri zvečer. Zdravo!

o Iz mariborskega Sokoja. Redna telovadba članstva se vrši vsak ponedeljek, sredo in petek v realni telovadnici (vhod Krekova ulica) od 20. do 22. ure, starejših članov v gimnazijski telovadnici (vhod iz Koroščeve ulice čez vrh) vsak ponedeljek in petek od 20. do 21½ ure. Telovadba članic se vrši istotam (gimn. telov.) vsak ponedeljek in petek od 19. do 20. ure. Bratje in sestre, ne pozablajte sokolskih dolžnosti ter prihajajte redno in točno v telovadnico!

Gospodarstvo.

UZANCE ZA TRGOVINO S SUROVIMI KOŽAMI.

V dneh 15. in 16. januarja tl. se je vršila v prostorih Zemaljskega Saveza Industrijalca v Zagrebu pod predsedstvom gen. direktorja Žige Sterna konferenca predstavnikov usnjarske industrije iz Slovenije in iz Hrvatske. Iz Slovenije so prisostvovali konferenci z načelnikom Odseka velike usnjarske industrije Zveze industrijev g. Jean Pollakom na čelu, predstavniki tvrdk Karl Pollak, Ljubljana, Franc Woschnagg in sinovi, Šošani, »Petovina« dd., Breg pri Ptuj, Viljem Freund, Maribor, L. Laurich, Konjice in Aleks. Podvinec, Radeče. Zvezo industrijev je zastopal g. dr. A. Golia. Konference so se udeležili tudi zastopniki trgovcev s surovimi kožami. Predmet razprave je bila ustanovitev posebnih uzanc za trgovino s surovimi govejimi kožami, v svrhu, da se ta trgovina na domačih tržiščih končno normalizira ter privede na zdrave podlage. Po vsestranski in izčrpni razpravi se je sporazumno z zastopniki trgovcev sklenilo, da se s 1. marcem 1924 uveljavijo naslednje uzance:

1. Tvorničarji usnja prevzemajo od mesarskih zadrug goveje kože po teži, ki se ugotovi pri prevzemu od mesarja. Kože morajo biti izdelane brez kosti v glavi, brez repne kosti, brez gobca in parkljev ter brez blata. Najvišji kalo sme znašati od 1. aprila do 30. sept. 12%, od 1. oktobra do 31. marca 10%.

2. Kože z 1—2 zarez, z 1—2 luknji v sredini ali v vratu, kože z žigom, ogrejte kož (ako puščajo dlako) ter kože s 3 do 10 ogorčev. se smatrajo kot sekun-

blago ter se odtegne 10%. Zelo zarezane kože, kože z več nego 2-mi luknjami, zasmradane kože in kože z več nego 10 ogorkov, se smatrajo kot tercija blago ter se odtegne 20 odstot.

3. Po provenijenci se dele kože: v nemške, I. kategorija; v ogrske, II. kategorija, ki se plačajo 5% ceneje od I. kategorije; v buše, III. kategorija, ki se plačajo 10% ceneje od I. kat.; v bosanske in južno-srbske šalitane kože, IV. kategorija, ki se plačajo 20 odstot. ceneje od I. kategorije.

Kože od bikov v teži od 35—45 kg so za 10% cenejše, od 45—55 kg za 15%, od 55 kg dalje za 20% cenejše. Kože od bivškov se plačajo 30% ceneje od I. kat.

4. Kože od soli očistene, ki se pošljejo direktno brez osebnega prevzemalca, smejo, ako ni drugače dogovorjeno, pri normalnem trajanju transporta ter pri normalnih priklakah kalirati v poletnih mesecih največ 3%, pozimi največ 2%. Poletni in zimski meseci se razumejo kakor pod točko 1. Kalo se ugotovi na temelju uradnega tehtanja na postajah predaje in prevzema. Pri osebno prevzetih kožah odpade klavzula za prevoznikalo.

Razno.

Od princeze do vlomilke. Čudno in nenavadno preteklost ima princeza Natalija de Joannan. Za časa carske Rusije je bila zvezda plesačica v Moskvi in ljubljanka visokih krogov. Ko so zavladali v Rusiji boljševiki, je z mnogimi drugimi pobegnila na zapad. V zadnem času je živela v Parizu, se gibala v najodličnejši družbi ter uživala velik sloves. Tem bolj je iznenadilo Parizane, ko se je te dni ugotovilo, da je bila princeza članica neke vlomilske družbe. Pred par dnevi je bil izvršen v neki pariški ulici pri nekem zlatarju večji vlom. Vlomilci so razen enega pobegnili, tega pa je prišla policija. Ta je z drugimi vred izdal tudi princezino kot članico vlomilske družbe. Ona je imela nalag, da pri bogataših izvoha, kje bi se dal dobiti boljši plen. To ji je bilo seveda tem lažje, ker je imela povsod pristop. Bila je aretirana v trenutku, ko je hotela zapustiti svoje stalno bivališče v nekem finem hotelu. Njena aretacija je izzvala v Parizu ogromno senzacijo.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (31)

Bil je to lepo vezeni kos bele, mehke volne, ki ga je odvetnik zmeraj nosil s sabo, da si je pri najmanjši nevarnosti prehlajenja zavaroval dragoceno grlo.

Mamertin je skrbel zase kakor ljubavnik za razvajeno žensko. Vsi so ga že poznali. On se je ljubil tako prostodušno in nežno, da je tudi od drugih ljudi izsiljeval enako ljubezen.

— Prsnik mi je sečila matrona Fabijola, — je dejal smehljaje.

— Senatorjeva soproga? — je vprašal Hortenzij.

— Da. Naj vam povem zgodbo o nji. Nedavno sem pisal majhno pisemce, — sicer pa, da se ne šalim, lepo pisemce, celih pet vrstic v grščini — pisal sem ga drugi gospej, ki je tudi moja častilka in ki mi je poslala košaro češenj. Zahvalil sem se ji šaljivo posnemajoč Plinijev stil. Zdal pa si predstavite, prijatelji: Fabijola, ki je hotela čimprej prebrati moje pismo in ga prepisati za zbirko znamenitih pisem, je poslala na cesto dva suznja, da sta prežala na mojega sla. In res sta ga napadla ponoči v neki samotni ulici. Mož je mislil, da sta razbojnika, a glej — nista mu skrivala ne lasu, še denar sta mu dala, ko sta pobasala pismo. Tako je Fabijola prva prebrala moje pismo in se ga je celo naučila na pamet.

— Seveda jo poznam. — Izvrstna ženska! — ga je prekinil Lampradij. — Na lastne oči sem videl, da tvoja pisma shranjuje v lepo izrezani skatli iz limonovega lesa, kakor svojevestno dragocenost. Uči se jih na pamet in pravi, da so boljše nego vsi verzi sveta. Fabijola sklepa docela pravilno — če je Aleksander Veliki shranjeval Homerjeve pesnit-

Tujci v Mariboru

Novo prijavljeni v hotelih in prenočiščih dne 19. januarja 1924.

Hotel »Meran«:

Troger Edvard, trgovec, Sv. Jakob. Ungar Leopold, inženir, Kočice. Reichenbach, potnik, Dunaj. Weiss Karl, industrialec, Dunaj. Rosina Gustav, odvetnik, Loče. Mihelič Rihard, industrialec, Zagorje. Kohler Viljem, ravnatelj, Laxenburg. Wornik Arkady, potnik, Galta. Zeller Rudolf, trgovec, Gradec. Kraus Adolf, potnik, Črnac. Koželj Albin, zastopnik, Ljubljana. Glaner Marcel, ravnatelj, Sombor. Fischer Vladimir, ravnatelj, Ljutomer. Friedrich Wencel, trgovec, Dunaj. Novaković Josip, inženir, Virovitica. Mraz Nada, zasebnica, Cirkovec. Surjak Franc, trgovec, Samobor.

Privat Hotel:

Rahs Radoslav, zastopnik, Sv. Lovrenc. Jančič, trgovec. Bauer Julio, potnik. Novigrad Patoh Julij, odvetnik. Č. S. R. Korbar Stanko, potnik, Ljubljana. Neuhauer Maks, potnik, Dunaj.

Hotel »Pri zamorecu«:

Pevce Rudolf, trgovec, Ponikva. Sshubert Adolf, potnik, Brno. Kanduzer Mary, zasebnica, Mölling. Herman Franc, trgovec, Grötsch. Barge-meister Gustav, potnik, Rastatt. Stamenarić Ljubimir, kapetan, Beograd. Reyer L., inženir, Kozminac. Cokl Drago, trgovec, Sv. Jernel. Landsring Adolf, trgovec, Zug. Krick Viljem, potnik, Celje.

Hotel »Črni orek«:

Zevič Lazar, potnik, Novi. Pronegg Augustin, trgovec, Steiergl. Hinger Ivan, mesar, Sarajevo. Gröbel Ignac, potnik, Dunaj. Novak Ludvik, trgovec, Čakovec. Ulemen Viljem, trgovec, Konjice. Mojsilović Veljko, trgovec, Beograd.

Gostilna »Pri grozdu«:

Gnišek Franc, delavec, Samušani. Markraf Neža, kuharica, Strmec. Šorli Jurij, mlinar, Rupa. Žnidaršič Antonija, kuharica, Sv. Marjeta. Richter Rudolf, trgovec, Dresden. Zadravec Otmar, potnik, Sv. Lenart.

Gostilna »Woch«:

Malez Alojz, manipulant, Ribnica. Mandić Luka, potnik, Zagreb. Leivere Anton, mesar, Vel. Goba. Reich Mihail, kmet, Kapla. Kozjak Anton, kmet, Kapla. Kosnjak Franc, kmet, Kapla.

Gostilna »Halbwild«:

Žiger Viktor, trgovec, Pregrada. Klett Viljem, inženir, Goldberg.

Gostilna »Holzknecht«:

Puter Alojz, posestnik, St. Ilj. Manenica Matej, delavec, Dalmacija. Rebolj Ivan, pek, Studenec.

Hotel »Kosovo«:

Učaker Anton, rudar, St. Kristof. Fiačka E., Maribor. Labrič Jurij, brusar, Krško.

Mala oznanila

Knjigovodja, korespondent na deželi, veče slovenske, nemške, italijanske ter stroje-pisja, želi službo v mestu. Ponudbe pod »Uradnik« na upravno listo. 149 3—1

Pietarica za izdelavo nogavic, jopice itd. na očetnem stroju se sprejmejo v službo takoj. — Zglase naj se pisмено ali ustmeno pri g. Aleksandru Stibilu, plešilca, Celje, Spodnja Hladinja 64. Stanovanje na račpolago. 146 3—1

Ugodno mesto sluge v zavodu. Bre plačno stanovanje in hrano, poleg plače po dogovoru. Prednost imajo samci. Cenjene ponudbe na oskrbništvu dijaškega doma v Pljuju. 127 3—3

Keksi, napolitanske, kandilne bonbone, čokolada, vsaka množina najceneje pri »MANA«, Slojna ulica 4. 126 3—1

Ne čakaj spomlad! Naroči takoj: **SEMENA**, sadno dreve, vrtnice, dalije, gladiole itd. Vrtnarsko veleprodajstvo »VRE«. Džamonia in drago, Maribor. Zahtevaj cenike! 69 10—6

Pritlična hiša, 4 sobe, kuhinja in pritlikine ter 1/2 orala zemlje (niva in vrt) na državni cesti je takoj na prodaj. Goštilna Kotnik, Slivnica pri Mariboru. 131 2—2

Stanovanje z dvema sobama, kuhinjo, snažno solnčnato, električna razsvetljava, nedaleč glavnega kolodvora, se zamenja pod ugodni pogoji z stanovanjem vsaj treh sob v bližini glavnega kolodvora. Naslov pove upravništvo »Tabora«. 120 3—3

Kaps-pianino, prvovrsten v tonu in opremljen, na prodaj. Ogleda se lahko: Meljska cesta 33, I. nadstropje 4, od 11.—12. ure. 119 3—3

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

P U H

in 2414

perje

po niskih cenah vedno v zalogi pri trdki

K. Worsche, Maribor

Gospeska ulica 10

S A M O

v novi trgovini

E. Veseljnović & Ko.

Maribor, Gospeska ulica 26

dobite lepo darilo,

ako kupite blago za 100 Din. in več.

Cene brez konkurence.

Podpirajte slovenske tvrdke!

izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk itografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega se ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Din 10—

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače

pyjame

opreme za nove, otroško

Ljudmila

perilo, kombinacije itd.

izdeluje po najnižjih dnevnik cenah

Jackner

MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

ve v škafli iz cedrovine, pokaj ne bi jaz polagala Mamertinovih pisem v škafli iz limonovine?

— Prijatelji, ta gosja jetra v žafra-novi omaki so čudež vsake popolnosti. Preporočam, da jih poskusite. Kdo jih je pripravil, Hortenzij?

— Višji kuhar Dedal.

— Živel Dedal! Tvoj kuhar je pesniška duša.

— Predragi Gargiljan, kako pa moreš kuharja šteti k pesnikom? — je podvomil učitelj govornišva. — Mar ne žališ božanskih Muz, naših vrhovnih zaščitnic?

— Muze se lahko še pobahajo s tako rečjo, Lampradij. Mislim, da je gastronomija prav taka umetnost kakor vse druge. Čas je, da se otresemo predsodkov.

Gargiljan, rimski uradnik v prefektovi pisarni, je bil zajeten, dobro rejen toščak, s skrbno obrito in parfimirano brado, kratko ostrizenih sivih lasi in umnega obraza. Že mnogo let ni bilo družabne prireditve in pojedine v Atenah, kjer se ne bi Gargiljan gostil. Gargiljan je ljubil vrhu vsega dvoje: dobro obloženo mizo in dober stil. Gastronomija in poezija sta se zlivali pri njem v en sam užitek.

— Denimo, da si jaz vzamem ostrigo. — je dejal in s finimi maslinimi prsti, ki so bili obloženi z velikimi ametisti in rubini, prijel kos ostrige in ga nesel k ustam.

— Torej vzamem ostrigo in jo snedem...

Gargiljan je pogoltnil, zarežal in na lahko omaknil z zgornjo ustnico. Ta ustnica je dejala slutiti pohlepnost; molela je nazven, bila nekam zaostrena in vponjena, tako da je spominjala na drobčkan rilec. Če je slišal milozveneči verz Anakreonta ali Moshia, mu je zgornja ustnica zamigala prav tako pohotno, ka-

kor če so pri večerji servirali slavčkove jezike v omaki.

— Pogoltnem in koj čutim, je nadaljeval Gargiljan globokomunno in ne da bi bil razmisli, — čutim, da ta ostriga poteka od britanskih obal, da ondonod, prijateljčki, ne pa iz Ostije ali Tarenta. Če želite, zaprem oči in v hipu uganem, iz katerega morja je riba ali ostriga.

— V kakšni zvezi pa je to s poezijo? — ga je nekam nestrpno prekinil Mamertin, ki mu ni bilo nikoli prav, če so gostje v njegovi navzočnosti poslušali drugega.

— Predstavite si vendar, prijatelji, je nadaljeval gastronom, ki se ni dal motiti, — da že dolgo nisem bil na obali oceana, ki jo tolikanj ljubim in koprim po nji. Povem vam: ljubim in koprim po slani, sveži zapah po morju, da je dovolj, če jo pogoltnem in že občutiš, da te je vrglo na obal oceana; zaprem oči in vidim valove, vidim čeri na bregu, čutim sapo »meglenega« morja, da se izrazim s Homerjem. No, le povejte mi vsak po lastni vesti, morejo li verzi »Odiseje« vzbuditi v meni tako jasno sliko morja, kakor jo vzbuja zapah po presni ostrigi?

Ali pa denimo tako-le: razrežem breskvo in poskusim milodišeči sok. Povejte, kako je to, da je vonj vijolice ali vrtnice boljši od breskvinoga okusa? — Pesniki opisujejo oblike, barve in zvoke. Zakaj ne bi mogel biti okus prav tako lep kakor je barva, zvok ali olikal? To je predsodek, prijatelji, nič drugega ko predsodek. Okus je najdragocenejši dar božji, ki pa ga ne umemo dovolj ceniti. Spojna raznovrstnih okusov tvori vsaj tako visoko in vzvišeno harmonijo, kakor jo daje spoj zvokov. Vedno zatrujem, da imamo tudi deseto Muzo — Muzo gastronomije!

— No da, breskve, ostrige — to bi še šlo, — je pristavil učitelj govornišva. — Toda kakšna lepota je neki v gosjih jetrah z žafranovo omako?

— Glej, Lampridij, lepota ni samo v Teokritovih idilih in Plautovih komedijah temveč jo zaslediš celo v sirovih potličnih šalah, kakor jih delajo suznji v teh komedijah.

— Da, mogoče.

— Tako je, prijatelji; no, za me pa je lepota na primer v gosjih jetrah; zares, bil bi voljan, posaditi kuharju Dedalu lovorjev venec na glavo, kakor so ga nekoč posadili Pindarju za olimpsko odono.

Na vratih sta se pojavila dva nova gosta: Julijan in pesnik Publij. Hortenzij je odstopil Julijanu častno mesto. Lačne Publijeve oči so na mah vzplamtele, ko so uzrle pred sabo kopico slastnih jedi. Pesnik je nosil novi klamis, ki je bil kakor zlit z njegovim životom. Nemara je medtem preminula zakupnikova vdova in je dobil denarja za epitaf.

Razgovor se je nadaljeval.

Zdal je pripovedal učitelj govornišva Lampradij, da je nekoč iz radovednosti zašel v krščansko cerkev v Rimu in je poslušal pridigarja, ki je govoril »zoper poganske slovničarje«. Slovničarji, je dejal, ne cene ljudi po njih dobrih delih, temveč po dobrem slogu. Menijo, da je manjše zlo, če ubiješ človeka, nego če izgovoriš besedo »homo« z nepravilnim prizvokom. Lampradij je razburilo pridigarjevo klevetanje; trdi, da krščanski govorniki zavoljo tega mrzijo dober stil nekrščanskih retorikov, ker se zavedajo, da je njih lasten slog barbarski. Oni uničujejo starodavno govorniško umetnost in mešajo nevednost z dobrodelnostjo; njim je sumljiv, kdor ume lepo govoriti. Po Lampradijevem mnenju bosta Helada in Rim umrli tega dne, ko bo umrlo govornišvo; ljudje se bodo pretvorili v neme živali. Krščanski pripovedniki delajo vse, kar je mogoče, da čimprej vržejo ljudi v to nesrečo.

(Dalje prihodnjič.)